

Ad Num. 9.

67 De interpretatione legis 3. tit. 7. lib. 7. Recop. videndus Avend. de exeq. mandat. cap. 4. num. 17. Mexia ad leg. Toler. Azeved. in d. l. 3. qui observat num. 52. per appellationem non suspendi executionem sententiæ, & id limitat, si interveniat fructuum restitutio, aut appelletur ab inordinato processu. Idem erit, si pronuncietur adversus Ecclesiam, vel alia loco pia, Ordinem Militarem, aut habentem titulum à Concilio, litigantem juxta formam legis 5. ejusdem tituli.

Verf. Tertium exemplum.

68 In causis executivis apud nos velut ex instrumento publico appellatio executionem non suspendit, etsi causam ad superiorem devolvat. Azeved. in l. num. 3. tit. 21. lib. 4. Recop. ubi probatur. Scacc. d. quæst. 17. limit. 10. num. 6. & 22. Pichard. manud. ad prax. part. 2. §. 16. num. 5. Menoch. d. rem. 4. num. 828. Cur. Philip. part. 2. §. 21. num. 3. Canar. de exequut. instrum. num. 86. Paz in praxi. part. 4. cap. 3. num. 43. Didac. Per. in l. 5. ad fin. verf. Quæro utrum in causa, tit. 8. lib. 3. Ordin.

69 Quod ampliatur ad præceptum de exequendo, à quo si appelletur, executio non impeditur, quantumvis causa ad superiorem devolvatur. Salgad. cum pluribus sup. part. 4. cap. 1. à num. 9. Scaccia d. limit. 10. à n. 8. Canar. num. 85. Did. Per. ubi proximè, Cancr. var. p. 1. cap. 17. n. 29. & non pauci apud Salgad. n. 11. qui & adversarios congestit.

70 Alia exempla deduci possunt ex l. 6. tit. 18. lib. 4. Recop. ubi suspensivo effectu prohibito, devolutivus expressim reservatur, pluraque ex nostro, ac communi jure cumulare in difficile non est. Illud oportet observare, quod regulariter quoties appellatio per legem, vel rescriptum vetatur, quoad suspensivum effectum dumtaxat intelligitur, devolutivo permisso. Azeved. in d. lib. 6. Recopilat. n. 1. Cur. Philip. part. 5. §. 1. num. 19. & 20. Paz in praxi, tom. 2. part. 5. cap. unic. num. 2.

71 Utrum appellatione sublata, sit supplicationi locus, docet Azeved. in l. 1. n. 1. & 2. tit. 19. lib. 4. Recop. Scaccia q. 19. remed. 3. à princip. ac tradidi supra, c. 17. num. 31. ubi insinuavi supplicationem non esse denegandum quoties appellare licet, saltem quoad devolutivum effectum; nam & executione non dilata in gradu supplicationis poterit de causa cognosci: quod ab arbitrio superiorum judicum pendet.

72 Adjicere libet præmissis aliud exemplum ad nostrum tractatum attinens; nam si à sententia revocatoria attentatorum provocetur, causa ad superiorem devolvitur, sed executio fortitur effectum, ut late agentes sentiunt Salgad. sup. part. 2. cap. 10. num. 34. Lancell. cap. 28. num. 21. tametsi affirmantium, ad utrumque effectum appellationem prodesse, opinionem teneat Scacc. q. 17. limit. 47. n. 172. ac in praxi apud nos supplicare licet, executione suspensa. Monter. in pract. tract. 5. cap. 4. num. 4.

SUMMARIUM.

- 1 A sententia interlocutoria quando appellatio permittatur, & num. 2.
- 3 Innovata post appellationem ab interlocutoria, non statim ante omnia revocatur, sed causa appellationis justificata.
- 4 Limitatur, & num. 5.
- 6 Ampliatur, & num. 8.
- 7 In appellatione ab interlocutoria debet exprimi causa, seu gravamen: secus si à definitiva provocetur.
- 8 Judex pendente appellatione ab interlocutoria, quando valeat ad ulteriora progredi.
- 9 Potest interlocutoriam exequi infra terminum, quo licet provocare.
- 10 Utrum acta post appellationem ab interlocutoria, si jussu appelletur, sint à principio nulla, aut veniant rescindenda, sicut valida.
- 11 Inhibitionis definitio.
- 12 Inhibitio ut suum producat effectum, debet esse legitime expedita, & ut ita expediatur, qua desiderentur.
- 13 An non legitima per inferiorem possit contemni procedendo ad ulteriora.
- 14 Attentata revocari possunt, etsi male appellatum decidatur, aut pars appellationi renunciet, illamve deserat.
- 15 Innovata per tertium post appellationem vel inhibitionem, ut attentata non retractantur.
- 16 Gesta post appellationem extrajudicalem non revocantur ante omnia, & de differentiis inter istam, & judicalem, remissive.
- 17 Nullitas objectio an sententia impediatur executionem. Nullitas definitur, & utrum acta judicio super illa pendente, seu attentata revocari debeant, remissive, ibid.
- 18 Nullitas dupliciter opponitur.
- 19 Nullitas principaliter objecta num. suspendat sententia executionem, & num. 20.
- 21 Opinio communis negativa limitatur.
- 22 Exequente judice sententiam, dum super nullitate illius causa discutitur, executio ut attentata non retractatur, & quid si inhibitio præcedat, & n. 24. ubi distinguitur.
- 23 A sententia nulla licet appellare, nec appellans renunciare nullitatis remedio censetur.
- 25 Nullitas proponi potest simul cum appellatione dupliciter.
- 26 Appellatio absolute interposita causam nullitatis ad superiorem tacite devolvit, nisi jus nullitatis excipiat.
- Utrum judex superior, qui de nullitate principaliter cognoscit, non interposita appellatione, valeat sententiam confirmare, vel revocare, ibid.
- 27 Cum sententia confirmatur, à qua appellatum est, an possit appellans de nullitate agere, quam cum appellatione deduxerat.
- 28 Si nullitatis cognitio tacite devolvitur cum appellatione, numquid poterit superior, extincta appellatione per renunciationem aut desertionem, super nullitate ferre sententiam.
- 29 Appellationis desertor agere de nullitate permittitur, quam cum appellatione deduxit.
- 30 Quid si principaliter appellans proposuerit nullitatis defectum.

31 Desertor appellationis à quo judice declarari debet.

CAPUT XXIV.

DE natura, & effectibus interlocutorie sententiæ edidit haud pauca Tusch. Practicar. lit. 5. concl. 111. à qua regulariter appellare non licet, nisi aut vim habeat definitiva, aut damnum inferat per definitivam irreparabile. Trident. sess. 24. de reformat. cap. 10. l. 2. de appellat. recip. l. apertissimi 14. C. de judic. l. Ante sententia 7. C. quor. appellat. non recip. l. 13. tit. 23. p. 3. l. 37. tit. 5. l. 10. tit. 7. lib. 2. l. 3. tit. 18. lib. 4. l. 5. tit. 5. lib. 7. Recop. Azeved. in d. l. 3. Salgad. de Reg. protecl. part. 2. cap. 1. à princ. Donel. lib. 28. cap. 6. Duennas reg. 52. Paz in praxi. tom. 2. part. 5. cap. unic. num. 3. Scaccia de appellat. quæst. 17. limit. 47. memb. 1. ex num. 28. Pichard. manuduct. ad prax. part. 4. §. 11. num. 1. Lancell. de attentat. cap. 12. limit. 1. Tusch. lit. 5. concl. 547.

2 Similiter appellatio recipitur, si interlocutoria afferat damnum, quod difficile per definitivam possit resciri. Gregor. Lop. in d. l. 13. gloss. 3. Salgad. d. cap. 1. num. 232. Scaccia quæst. 17. limit. 6. memb. 8. num. 3. Idem juris erit, si in totum reparabile non sit. Scacc. num. 2. Exempla utriusque exceptionis, tam interlocutorie habentis vim definitivam, quam inferentis irreparabile damnum, exhibent Salgad. & Scaccia, atque Marant. de ordin. judicior. part. 6. act. 2. de appellat. ex num. 42.

3 Inter alia discrimina, quæ inter definitivam, & interlocutoriam sententiam constituuntur, de quibus Marant. ex num. 140. illud se nobis offert, nam gesta post appellationem ab interlocutoria non revocantur, nisi causa appellandi justificata: sed innovata, interposita provocatione à definitiva, ante omnia debent retractari, ut prænotatur supra, cap. prox. num. 4. Tusch. ubi proximè, à princip. Mascard. de probat. concl. 148. num. 28. Achil. Personal. de adipisc. possess. n. 354. Herculan. de attent. cap. 30. num. 198. Marant. num. 172. Lancell. sup. num. 2. Scacc. num. 28. & 81. Farinac. prax. quæst. 38. num. 11. Barbosa collect. cap. non solent, num. 7. de appellat. in 6. Salgad. part. 2. cap. 1. num. 223. & part. 3. cap. 18. n. 6. Pichard. sup. §. 16. num. 4.

Ibi: Nisi novatio fiat post.

4 Fallit præfata conclusio, quoties superior inferiori inhibeat; nam quicquid post inhibitionem actum fuerit, ante omnia retractatur. Tusch. num. 3. Salgad. d. c. 1. num. 224. & d. cap. 18. num. 7. Mascard. ubi proximè, Paz num. 14. Marant. n. 207. Achil. Personal. sup. Herculan. cap. 31. num. 94. Barbosa n. 3. Scacc. num. 38. Lancell. num. 46.

5 Fallit secundo, si judex deserat appellationi, quia sibi manus ita ligat, ut quod deinceps egerit, ante omnia ceu attentatum revocetur. Marant. sup. Personal. num. 358. Mascard. num. 30. Scacc. num. 41. Lancell. num. 50. Tertio, si interlocutoria ad decisionem causæ principalis influxerit, veluti cum in causa restitutionis in integrum super ætate pronuncietur. Scacc. num. 168. Salgad. d. cap. 18. num. 7. Quarto tandem innovata post provocationem ab interlocutoria, ante omnia retractantur, cum hæc vim obtinet definitivam, aut

damnum inferat irreparabile. Salgad. d. cap. 1. num. 226. & d. cap. 18. num. 7. Herculan. cap. 30. num. 199. Scacc. quæst. 17. limit. 47. memb. 1. num. 87. & 208.

Ad Num. 1.

Innovata, pendente provocatione, non debent ante omnia retractari, etsi appelletur ab interlocutoria super articulo adnexo causæ principali; sicque explicatur, & ampliatur decisio capituli. Non solum, §. 1. de appellat. in 6. Scacc. d. limit. 47. memb. 2. num. 10. verf. Declara secundo. Pro cuius intelligentia subjunge inferius adnotanda, num. 8.

Ibi: Siquidem in hoc distinguitur.

Appellatio à definitiva, causæ, seu gravaminis expressio non desiderat; non sic cum ab interlocutoria provocatur, quia debet exprimi, alioquin nihil prodest. Marant. d. act. 2. de appellat. n. 153. Scacc. quæst. 4. num. 25. & 30. Paz sup. d. cap. unic. num. 10. Tusch. lit. 5. concl. 360. num. 1. & 14. Pichard. sup. part. 4. §. 12. num. 3. estque specialiter libello gravamen inferendum. Salgad. part. 2. cap. 2. num. 13. Sed si interponatur appellatio ab interlocutoria vim definitivam obtinente, causam allegare non est opus. Paz ubi proximè, Tusch. num. 23. Scacc. num. 28. Pichard. num. 10.

Verf. Alioqui si hæc.

Est communiter receptum, ut judex à quo appellatur circa articulum non connexam causæ principali, possit ad ulteriora procedere, quantumvis appellationem admiserit, aut per superiorem inhibeat, quia ad hunc non defertur per provocationem aliud, nisi id super quo interponitur. Scacc. quæst. 17. limit. 47. memb. 2. num. 12. Lancellot. cap. 20. limit. 2. num. 15. quod si articulus connexitatem habuerit, suspenditur quoad totam causam jurisdictionis à quo; nihilominus etsi perperam innovet, ea non statim ante omnia revocantur, sed causa appellationis justificata, nisi vel appellationi detulerit, vel inhibitione superioris altrungi contigerit. Herculan. tract. de attentat. c. 31. n. 34. Villal. Arar. commun. opin. lit. 5. n. 87. Salg. de Reg. protecl. part. 2. cap. 17. num. 11. Scacc. late d. memb. 2. n. 1. 12. & 27. Lancell. c. 12. lim. 2. num. 40. Barbosa collect. cap. Super eo 10. num. 5. de appellat. quando articulus sit connexus causæ principali, exemplis exhibitis docet Scacc. à num. 10. Adde tradita sup. ex num. 4.

Admonendi sumus, quod judex potest suam interlocutoriam exequi intra tempus, quo ab ea licet provocare, etsi articulus sit connexus, ac sententia vim obtineat definitivam. Lancell. cap. 12. ampliatur. 11. num. 30. cum seqq. Scacc. d. lim. 47. num. 29. sub memb. 1.

Ad Num. 2.

Quæ judex exequitur post justam ac legitimam provocationem ab interlocutoria, etiam si non intercedat inhibitio, quoad jus sunt à principio irrita, quanquam id apud nos incertum sit, donec per superiorem causam appellationis decidatur. Accedit Pichard. part. 4. §. 16. num. 4. Barbosa collect. cap. Super questionum, num. 13. de offic. deleg. communis

munis tamen habet, quod ante inhibitionem sustinentur ut valida, sed prolatâ sententiâ superioris retractantur ceu attentata. Lancellot. d. limit. 2. num. 39. & alii laudati supra, num. 3. Imò processum factum ea appellatione pendente, non revocari, etiam si illa justificetur, & revocatio interlocutoria subsequatur, tenet Scacc. adversus. Lancellotum d. limit. 47. memb. 2. num. 11.

Ad Num. 3.

11 Inhibitio ita describitur: *Est provisio quadam ad jurisdictionem, & jura partium de cetero conservandum, actus contra eam facti nullitatem, & penarum incursum inducens, à jure introducta, vel ab habente jurisdictionem ordinariam, aut delegatam, per suam interlocutoriam ex officio, vel ad instantiam partis emanata.* Lancell. cap. 20. n. 7. de cujus effectibus quoad attentatorum revocationem, agit Lancellot. cap. 20. Tufch. lit. I. concl. 140. cum seqq. Mandos. tract. de inhibit. Herculan. de attent. cap. 28. Farinac. in fragment. lit. I. ex num. 312. Salgad. de Reg. protecl. part. 2. cap. 10. præter alios, quos referunt idem, ac Barbosa collect. cap. Romana, num. 6. de appellat. in 6.

12 Ut inhibito valeat, suosque operetur effectus, canonicè, seu legitime expediri debet, nempe præviâ partis citatione, ac cognitione causæ, qua constet jure provocatum, ut devolutioni ad superiorem locus sit. Trident. sess. 22. de reformat. cap. 7. ubi Barbosa in remission. Salgad. sup. num. 20. Achil. Perfon. tract. de adipisc. possess. num. 355. Marant. de ordin. judic. part. 6. act. 2. de appellat. num. 208. Herculan. num. 10. & alii plurimi apud Salgad. Barbof. & Mandos. quest. 18. ubi quid in praxi, de qua Paz sup. tom. 2. part. 5. cap. unic. à num. 13. sed si non ritè superior inhibuerit, ab eo poterit provocari. Salgad. num. 14. & 17. Scacc. quest. 3. num. 11. quanquam à canonica inhibitione appellare non liceat, ut latè per Salgad. ex num. 2. post Lancellot. cap. 20. limit. 2. num. 15. & licet de jure, præsertim post Tridentinum, nequeat judex superior inhibere antequam constet sibi de probabili causâ, ac legitima appellationis interpositione: in praxi obtinuit, ut statim ac de illis cognoscere incipiat, inhibitionem expediat. Barbosa in remiss. ad d. cap. 7. Concilii. Scacc. quest. 11. n. 34. art. 4. vers. Ego enim. De stylo inhibitionum in Cancellariis, videndus Monterof. in pract. tract. 5. cap. 8.

Vers. Quærò, hac inhibito.

13 Superior potest revocare attentata post suam inhibitionem, etsi appellans appellationi renunciet, illamve deserat. Barbosa collect. cap. ult. num. 43. de appellat. imò pars ipsa post renunciationem, seu desertionem agere ad revocationem attentatorum non prohibetur. Lancellot. cap. 12. ampli. 1. & 2. Salgad. part. 1. cap. 7. n. 29. Mascard. concl. 148. num. 18. Semperquè licet judici, cujus autoritas parvipenditur, iniquè attentata revocare. Lancellot. cap. 27. num. 7. & dixi supra, cap. prox. num. 9. Hoc ita verum, si judex legitime inhibuerit, alioqui gesta per inferiorem attentata non sunt. Lancellot. cap. 17. num. 67. Imò inhibito non canonica impune spernitur, nisi ob supremorum judicium reverentiam. Scacc. quest. 17. lim. 4. num. 26. vers. Substringe eandem. Lancellot. cap. 20. limit. 1. num. 3. De stylo Curie inhibito etiam non cano-

nica manus inferioris ligat. Lancell. d. cap. 20. ampli. 11. Processusque nullus habetur, etsi deferatur appellatio. Lancellot. d. cap. 20. ampli. 2.

Vers. Quintò, idem erit.

14 Quanquam per superiorem pronuncietur perperam appellatum, ad rectè judicatum, tamen attentata post inhibitionem jure revocantur. Lancell. sup. ampli. 7. Herculan. cap. 29. num. 74.

Ibi: Verùm generaliter.

15 Innovata à tertio post appellationem, vel inhibitionem, ceu attentata non retractantur, Barbosa cum aliis collect. cap. Non solum, num. 12. de appellat. in 6. & prænotatur sup. cap. prox. num. 2.

Ad Num. 5.

16 Post appellationem extrajudicalem gesta non revocantur ante omnia, sed pendunt, donec superior super principali decidat, ex cujus sententia, aut irrita sunt, aut consistunt in posterum. Tufch. lit. A. concl. 547. num. 13. Mich. Grassi. commun. opinion. lib. 7. tit. 2. num. 195. Salgad. part. 2. cap. 13. num. 1. Rebuff. tract. nominat. quest. 17. num. 28. Scacc. quest. 3. num. 53. Lancellot. cap. 12. limit. 3. num. 3. Marefcot. variar. lib. 2. cap. 64. num. 20. Barbosa collect. d. cap. non solum, num. 13. Nec revocantur ante omnia, quæ innovantur post appellationem contra ipsam. Lancellot. num. 9. Marant. sup. part. 6. act. 2. de appellat. num. 401. De differentiis inter hanc, & judicalem appellationem differunt Salgadus, Scaccia, & Lancellotus, Observatur autem quod judicialis proprie dicitur appellatio; extrajudicialis, provocatio. Salgad. num. 294. Scacc. num. 33.

Ad Num. 6.

17 Utrum nullitas principaliter, vel per exceptionem opposita impediât sententiæ executionem, & an lite super illa pendente, innovata debeant ut attentata revocari, difficultis quæstionis est, ut ait Lancellot. cap. 17. num. 2. ubi latissime est, de quibus etiam Scacc. quest. 19. rem. 1. concl. 4. & 5. Afm. in praxi judic. §. 32. cap. 2. lim. 1. Vant. tract. de nullit. rit. quot & quib. mod. nullit. ex num. 29. Tufch. lit. N. concl. 135. num. 136. Ex quibus plenam tractatus cognitionem discere Lector poterit. Est autem nullitas vitium, vel defectus rei gestæ, ob legis transgressionem proveniens. Vant. num. 1.

Vers. Tandem in hac questione.

18 Nullitatis jus dupliciter deducitur, vel principaliter de illa agendo ad impugnandum actum, seu sententiam; vel per exceptionem, ad impediendam executionem sententiæ. Tufch. conclus. 135. num. 7. Paz in praxi, temp. 12. num. 8. Scacc. d. concl. 3. num. 1. Lancellot. d. cap. 17. num. 7. Marefcot. sup. lib. 2. cap. 121. num. 42. Menoch. de adipiscend. rem. 4. num. 882. & 884. Vant. sup. num. 1.

19 Est communis resolutio, quod nullitas principaliter proposita sententiæ executionem non suspendit. Scacc. d. rem. 1. concl. 4. n. 1. Marefcot. ubi proximè, num. 43. Vant. num. 29. Menoch. n. 882. Azeved. in l. 1. num. 152. rit. 21. lib. 4. Recop. Lancel.

Lancel. num. 28. Argel. de acquir. possess. quest. 2. art. 1. num. 69. Mandos. tract. de inhibit. quest. 24. ubi quod inhibere non licet.

20 At Præsul noster non omnino communi resolutioni assentitur, dum docet quod si pendente lite super nullitate, petatur executio, erit deneganda, donec judicium nullitatis absolvat. Aliud erit si post petitam executionem actio de nullitate proponatur, quia illa nullatenus impeditur. Hanc distinctionem retulit Scacc. n. 2. vers. Primò advertendum; sed adversus eam, scilicet non impediri sententiæ executionem petitam post judicium coeptum, ac pendens super nullitate, sustinet Lancellot. disputans ex num. 9. Azeved. ubi proximè, Amat. variar. resol. 36. num. 6. Marefcot. num. 44. Scacc. d. num. 2. vers. Infero ex ea.

21 Communis sententia limitatur primò, si judex de nullitate cognoscens inferiori inhibuerit, ne ad executionem progrediatur; nam hic superfedere tenebitur. Marefcot. sup. n. 45. Scaccia num. 87. Lancellot. n. 32. Sed inhibitionem decerni non posse scribit Mandos. d. quest. 24. Secundo, si notoria sit nullitas ex actis apparens, Argel. sup. Scacc. num. 86. Azeved. in d. l. 1. num. 91. Tertio si ex sententiæ executione damnum irreparabile subsequatur, ut in poena corporali. Mandos. ubi nuper, Lancellot. num. 75. Scacc. n. 74. Alias plures limitationes ministrant Lancell. ex num. 63. Scaccia n. 86. cum seqq.

Ibi: Quod si novatio facta fuerit.

22 Si judex sententiam exequatur, pendente super nullitate causâ, non revocabitur ut attentata executio, nisi præcesserit superioris inhibito. Scacc. d. quest. 19. rem. 1. concl. 4. num. 2. vers. Secundo advertendum; Lancell. d. cap. 17. ex num. 39. Sed est satis controversum, inhibito hæc manus inferioris liget, cum sit adversus juris dispositionem, ex præfata communi opinione: de quo Scacc. num. 12. Lancell. num. 64. ac tutius erit adherere illis, qui opinantur inhibitioni parendum, maxime si per supremum judicem expediatur; illa enim, sive justa sive injusta, est timenda. Marefcot. ubi proximè, Lancel. cap. 20. num. 230. Herculan. cap. 28. n. 3. Tufch. lit. I. concl. 142. n. 5.

Ad Num. 7.

23 Est prænotandum, quod à sententia nulla licet provocare utilitatem appellationis, ut cum communi resolvit Scacc. quest. 17. lim. 19. nec appellans nullitatis remedio censetur renunciare. Cancer. variar. part. 3. cap. 18. num. 25. Paz in praxi, tom. 1. p. 6. præm. num. 51. Quando principaliter, aut incidenter nullitas deducta videatur, tradit fusè Scacc. quest. 19. rem. 1. concl. 3. à num. 3. & cum dicitur *Ajo sententiam nullam, & si qua est, appello;* nullitatem principaliter deductam sentiunt idem Scacc. num. 4. Pichard. manud. ad prax. part. 4. §. 17. num. 6. Achil. Perfon. de adipisc. possess. n. 338. vers. Sed ibi Vantius, Villalob. Arar. com. opin. lit. A. n. 221.

Vers. Sed etsi verum omnino.

24 Ex suppositione quod nullitate principaliter deducta, judex non impeditur ad executionem procedere, ut fert communis, de qua supra, num. D. de Faria Covar. Eucle.

19. consequitur attentatum non committi, quod possit revocari: sed hoc restringitur quoties simul nullitatis, ac appellationis remedium proponitur; nam, si dum de nullitate discutitur, inferior innovaverit, ut attentata retractabuntur, cum nullitas propter concomitantiam appellationis naturam assumat, causa quoque utramque ad superiorem devoluta. Scacc. quest. 17. limit. 19. num. 12. Lancell. cap. 17. num. 68. Salgad. Lancell. cap. 17. num. 68. Salgad. cum multis cap. 9. num. 233. Contard. in l. unic. lim. 7. n. 53. C. Si de moment. possess. Brederod. de appellat. part. 1. tit. 12. colum. 42. Sed hujusmodi revocationem non ante omnia faciendam, dum appellatio non justificetur, scripsit Lancell. cap. 12. ampli. 6. num. 3. de quo ambigi poterit, quia cum per appellationem suspensa sit jurisdictio inferioris, quicquid deinceps egerit, ut attentata ante omnia debent revocari, non nullitatis, sed provocationis virtute, Salgad. part. 4. cap. 3. num. 238.

Ad Num. 8.

25 Quoties unâ cum appellatione actio nullitatis principaliter proponitur, velut si dicat appellans, *Affero sententiam nullam, & si valida, appello;* si ille succubuerit, amplius de nullitate agere prohibetur: quod si incidenter de eadem cognoscatur, victus non impeditur iterum judicium de nullitate principaliter repetere, nisi pronunciet superior benè judicatum, de quo Vant. de nullit. rit. quot. & quib. mod. nullitas, ex num. 36.

26 Est animadvertendum, quod appellatio simpliciter interposita tacitè causam nullitatis includit, quam sic ad superiorem devolvit, ut de illa cognoscere, ac pronunciare valeat. Scacc. q. 19. rem. 1. concl. 3. n. 10. Pichard. manud. ad prax. part. 4. §. 17. num. 5. Boss. in praxi, tit. de nullit. adversi. sent. n. 2. qui laudant alios: quod limitat Scacc. num. 16. si adiciatur clausula consueta, *Salvo nullitatis jure.* Rursus quæritur, numquid judex de nullitate cognoscens tantum, possit ut superior sententiam inferioris confirmare, vel reformare: de quo plenè Scacc. q. 11. ex n. 122. Tufch. lit. A. concl. 394. à num. 10. Pichard. n. 7. qui affirmat cum aliis.

27 Igitur ubi principaliter agitur de nullitate simul cum appellatione, si sententia confirmetur, manet jus nullitatis extinctum, etiam si verè sententia fuerit nulla, quam superior aliquando poterit confirmare. Scacc. c. 11. n. 116. ubi fusè differit ex n. 114. Sed si incidenter de nullitate cognoscat appellationis judex, ac confirmet sententiam, denuò de eadem agere non licebit, ut D. Covarruias nos docet; nam pronunciare rectè judicatum, nihil aliud est, nisi sententiam confirmare. Ubi verò de nullitate actum non est, licet superior confirmet judicatum, jus nullitatis permanet illibatum, ut principaliter possit deduci. Tufch. sup. num. 20. Cancer. variar. part. 2. cap. 2. num. 294. & part. 3. cap. 18. num. 25. Ac cum superior non confirmat, nec approbat sententiam, sed profert duntaxat, Male appellatum, superest actio nullitatis illæsa, ut queat proponi, quanquam fuerit incidenter examinata, ut nostro placet Præsidi. Sed in praxi sententia confirmari, reformari, aut revocari solet, nec huic doctrinæ locus relinquatur, quæ an in se vera sit, alii decernant. Vide Tufch. ubi proximè.